

טיב הקהילה

ב"ד

תצוה
 ט"ו אדר א' תשפ"ד
 זמני הרלקת הגרות ומצ"ש
 הרדה"ג 4:56
 מוצש"ק 6:09
 ר"ת 6:50
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוק"ש א' 8:17 | סוק"ת א' 9:29
 סוק"ש ב' 9:00 | סוק"ת ב' 9:57
 | הומניס לבי שיעון חודש |
 גילוי מס':
716

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

ואפילו איננו דבאי עלמא (הארמא), היאך, א"ל בגין די בפלות ליליא כל אינון זכאי קשוט כלוה מתערי, למקרי באורייתא ולמשמע תושבחן דאורייתא והא אתמר דקב"ה וכל אינון צדיקיא דבגו נתא דעדן כלוה צייטין לקליהון, והוטא דחסד אתמשך עליהו ביטמא דכתיב (תהלים סב ט) 'יומם יצוה יהו"ה חסדו ובלילה שירה עמי, ועל דא תושבחן דסלקין בליליא קמיה דא תושבחה שלים עכ"ל הוזהר הקדוש.

תרגום: שאל ר' ייסא לר' יוסי, מאחר שאמרת שהקב"ה משתעשע עם נשמות הצדיקים כשעוסקים בתורה אמור לי, האם כל זה אמור גם על הצדיקים הנמצאים בזה העולם? ואם תאמר שכן, היאך הוא זה? [וכמי שמבקש תיאר, היאך מתקייסין אותן השעשועין] אמר ליה ר' יוסי לר' ייסא, והאי השעשועין הוא גם עם הצדיקים שבעולם הזה, לפי שבחצות לילה מתעוררים הצדיקים שבעוה"ז כדי להגות בתורה וכדי להשמיע שבחו של הקב"ה והקב"ה וכל הצדיקים שבגן עדן יורדים לשמוע לקולם, והוטו של חסד נמשך עליהם ביום כדכתיב 'יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי' פירושו, שבביל השירה של לילה הם זוכים לחסד ביום ועל כן דוקא השירות והתשבחות העולות בלילה לפני הקב"ה הם תשבחות שלימות יותר מהתשבחות של היום, לפי שרק אז שייך ענין השעשוע של מעלה.

וכן האריך שם עוד בזה הקדוש ובכמה מקומות נוספים וכן בספרי האר"י הקדוש ותלמידיו, ותלמידי תלמידיו, האריכו בגדולת לימוד התורה בלילה ובפרט בחציו השני של הלילה, שטמונת בו סגולות מיוחדות להתעלות בקדושה על ידי לימודו, אז ועיין בספר 'ראשית חכמה' (שער הקדושה פרק ז) שהאריך שם מאוד בענין.

ובספר 'שערי קדושה' למר"ח וויטאל זצוק"ל (חלק ב' שער ז) כתב וז"ל: 'קיימה אחר חצות לילה, זולת היותו מכלל אבלי ציון וירושלים שנאמר עליהם (ישעיה סו, י) שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה, כי גם הקדוש ברוך הוא באותה שעה מתאבל ושואג כארי. גם בעסקו אז בתורה אמרו רבותינו ז"ל (ש"ש רהב ה) אין רינה של תורה אלא בלילה, ואמרו רבותינו ז"ל (עבודה זרה ג) 'כל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד משוך עליו ביום, ואמרו רבותינו ז"ל (תמיד לב) כל העוסק בתורה בלילה שכינה כנגדו. וכתיב (איכה ב ט) 'קומו רוני בלילה, ולא זכה דוד המלך ע"ה להיות חי וקיים בעולם הזה ובעולם הבא אלא על זה הדבר כמו שכתוב (תהלים קט ט) 'חצות לילה אקום להודות לך'. ובכל ספר הוזהר נתבאר שבחי המצוה הזו לאין קץ, גם משרה רוח הקדוש על האדם כנזכר שם בפרשת שמות, עכ"ל.

והנה בימינו שנחלשו הדורות, אי אפשר להורות לבני אדם להשכים קום ולעסוק בתורה משעת חצות, אולם ככל שהאדם יכול להקדים השכמתו כדי לנצל את השעות של האשמורה האחרונה לתורה ולתחינה הרי זה משובת, כי מקובל מכמה צדיקים שזוהי סגולה גדולה לכפרת עוונות ולקירבת ה'.

באתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד: (כו, ז)

את התבובת 'כתיב למאור להעלות נר תמיד' יש לפרש בדרך רמז: 'כתיב' – אם רוצה האדם לזכך את עצמו ולשבר את הרגליו הרעים 'למאור' יראה לנכון להרבות בתורה ה' שהיא 'מאור' להאדם כמאמר הכתוב (ש"ש ג, כ) 'כי נר מצוה ותורה אור'. ועיקר סגולת התורה המועיל לדבר זה, הוא הלימוד בלילה בשעה שצדיקים 'להעלות נר' כדי להאיר החשיכה, ככה ירגיל את עצמו 'תמיד' מבלי להחסיר מלהשכים קום גם לא לילה אחת, כדי לעסוק בתורה ה' בראש האשמורות.

וכבר הפליגו בספרים הקדושים במעלת ההוגה בתורה בלילות, ואעתיק לפניך את לשונו של הרמב"ם (תלמוד תורה ג ט) וז"ל: 'אף על פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם לומד רוב חמטו אלא בלילה, לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה, יזהר בכל לילותיו, ולא יאבד אפילו אחד מן בשינה ואכילה ושתייה, ושיחה וכיוצא בהן, אלא בתלמוד תורה ודברי

החכמה. אמרו חכמים: (ויקרא רבה פ"שה ט"ו סיפא א) אין רינה של תורה אלא בלילה, שנאמר (איכה ב ט) 'קומו רוני בלילה, וכל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמשך עליו ביום, שנאמר (תהלים סב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו, ובלילה שירה עמי' הפילה לאל חי, וכל בית שאין נשמעים בו דברי תורה בלילה, אש אוכלתו, שנאמר (איוב כ ט) 'כל חשך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופת כי דבר ה' בזה, זה שלא השגיח על דברי תורה כל עיקר' עכ"ל הנוגע לענינינו.

והנה מתוך לשונו אתה למד שכל הסגולות שיש בלימוד התורה, יתירה היא בלילה מביום, כי בזכות התורה ניתוסף חכמה באדם ולדידו הלוא 'אין אדם לומד רוב חמטו אלא בלילה' והא, כי הלילה היא מסוגלת להותיר את רישומה של התורה על האדם, אם כן גם היוצק והטהרה התלויות בלימוד התורה, תועלתה בלילה היא יתירה מביום.

ואכן בכמה וכמה מקומות בזה הקדוש מובאר גדול מעלת לימוד התורה בלילות, ובפרט בחציו השני של הלילה, ואעתיק לפניך איזה מאמרים מתוך רבים, ותחילה נביא לך מאמר השווה לכל נפש (חלק ג דף כג) והוא לך לשונו 'זמאן דקאים בליליא למלעי באורייתא, אורייתא קבא מודעא ליה חוביה, ולא באורח דינא, אלא כאמא דאודעא לברה במלה ריכך, והוא לא אנשי ליה, ותב בתויבתא קמי מאריה. תרגום: ומי שמשכים בלילה לעסוק בתורה, התורה מודיעה לו חטאיו, והיא מוכיחה אותו בדרך רחמנות כאם המודיעה לבנה בלשון רכה, והוא אינו שוכח את תוכחהו ושב בתשובה לפני קונו.

עוד אעתיק מזה"ק (חלק א דף פב) מאמר המדבר מקודם ממעלת תורתם של הצדיקים שבגן עדן בלילות, ולאחר מכן מדבר ממעלת תורתן של הצדיקים שבעולם הזה, וז"ל: 'אמר רבי ייסא

מעגלת ההשכמה ב'חצורת' כדי לעסוק בתורה

טיב המערכת

ומלאת יד אהרן

יהודי אחד העוסק בצרכי ציבור סיפר: בתחילת פעילותו, כשהחלתי לעסוק בצרכי ציבור, היה אידוע אחד שתכנתי והתאמצתי מאוד להוציא אל הפועל, אבל לא כל הקהל היה מרוצה מהתוכנית, ניסיתי לשנות מעט את התוכנית כדי שכולם יהיו מרוצים אבל אז היו אחרים שלא נתרצו, כמה שניסיתי לשנות את התוכנית לא הצלחתי להגיע לתוכנית שתרצה את כל הצדדים לא ידעתי מה לעשות.

בצר לי פניתי למורי ורבי וחינתי לפניו את צערי, בתוך דברי הוספתי ואמרתי בכאב שהדבר כואב לי במיוחד משום שכל פעילותי כאן היא בהתנדבות והנה במקום שהציבור יעריך, הם מערימים עלי קשיים ואף אחד אינו מוכן להתפשר, ולבסוף עוד ארכוש לי שונאים בעד פעילותי.

ענה לי מורי ורבי בחכמה: היכנס לבית המדרש וראה את האברך היושב בפנינת ביהמ"ד ולומד בהתמדה, אין לו שום שונאים, אתה יודע למה? כי הוא לא עוסק בצרכי ציבור, אבל לעומתו קח את כל אחד שעוסק בצרכי ציבור, יש לו שונאים וחולקים עליו, משום שהוא עוסק בצרכי ציבור, ובמילים אלו עודדני מורי ורבי להמשיך לעסוק בצרכי ציבור באמונה ולא להיבהל מתובנת האנשים כמובן תוך התחשבות בזולת והשתדלות לעשות את רצון ד'.

הקב"ה אוסר למשה רבינו ז'מלאת יד אהרן ויד בניו, ואפשר לפרש שאוסר לו שצריך לעודד את אהרן ובניו ויחזקם לעמוד במשימתם ובתפקידם כפי שאכן ראינו בפרשת שמנין שם מביא רש"י 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת, אנתו רואים שמשוה רבינו אכן עודד את אהרן הכהן לעמוד בתפקידו, זה צריך להיות עוברנו דוגמא כיצד עלינו להתייחס לכל נבחר ציבור, לכל שליח ציבור, ולכל העוסקים בצרכי ציבור, בדרך שבעולם אנשים נוהגים להעביר עליהם ביקורת, אבל אין זו דרך התורה, לא כך הקב"ה רוצה שנתנה, אז במקום ביקורת – נחפש מילה טובה לשליח ציבור על התפילה, למלמד על עבודתו, לגבאי ביהכ"ס על מסירתו, ולפרנסי הציבור על פעילותם, כי זהו רצון הש"ת

(לפי טיב התורה-תצוה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב הודעות

עדכוני שיחות: 100024-0534

פ"ר הוועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב המעשיות

לכבוד פורים קטן שחל בהאי שבתא דידן, נרננה ונשמחה נא בחיבור ומיזוג יום הקמנוח עם יום השמחה!
ל'יהודים יהיה אוֹרָה וְשִׂמְחָה אִוְרָה וְשִׂמְחָה – ל'יהודים יהיה אוֹרָה וְשִׂמְחָה'

פסק הרמ"א בהלכות פורים (שלוש שלוחן ענין אורח היום סי' תרצ"א): **י"א שחייב להרבות במשחה ושמחה ב"ד שבאר ראשון, ואין נהנין כן, מכל מקום ירבה קצת בסעודה, כדי לצאת ידי המצווה, וצ"ל לב משחה המד' (מש"ל טו, ע"ו).**

פורים קטן

ידוע ומפורסם גדול מעלת חג הפורים הקדוש, שהוא גדול ונעלה אף יותר מיום הכיפורים. כמ"ש בתקונים (דף נ"ג ע"ב) על יום הכיפורים שהוא כפורים כמו פורים בדומה לו, אבל עדיין אינו מגיע למעלת פורים ממש.

וזל"ה: "פורים, אתקריאת על שם יום הכפורים, דעתידין לאתענגא ביה ולשנייה ליה מעיניה לעונג וכ"י עכ"ל."

נמצאת מעלת חג הפורים גדולה יותר מיום הכפורים שהרי הקטן מתדמה לגדול ולא בהיפך, ויום הכיפורים מדמה עצמו כמו פורים, ורק לעתיד לבוא תגדל מעלתו ממש כיום הפורים, כאשר עתידים להתענג בו ולהפוך מעיניו לעונג ככפורים.

לפיכך כשם שמצינו ביום הכיפורים ענין יום כיפור קטן, כן חוגגים את חג הפורים את יום פורים קטן.

ברם החילוק שביניהם הוא בסדרי מצוות היום ודרכי חגיגתו, כאשר בחג הפורים מצויים אנו במשחה ושמחה, ואף בפורים קטן 'שוב לב משחה ומד' ולא בצום ובתענית כביום הכיפורים ויום כיפור קטן, כי אם בשמחת משחה היין.

ואכן ניתן לזכות בכוח משחה חג הפורים, לשיא המדרגה של 'אתה הראת שבייחוד שמחת תורה!'

זהו כוחו המופלא של חג הפורים, ושל פורים קטן, לקרב איש ישראל לקונו, באהבה גדולה להתוודע ולהיגלות כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו!

[ספר שבת קודש לכבוד פורים קטן]

רמז נפלא לכבוד פורים קטן רומז לנו הכתוב להדיא בשלחי פרשת השבוע בפסוק אחרון (שש"ל י"ג): **וְכִפַּר אֶתְּךָ עַל קִרְבְּוֹתֶיךָ אֶתְּךָ בְּשִׁנְהַת מִדַּם חַטָּאת הַכֹּפְרִים אֶתְּךָ בְּשִׁנְהַת יַכְפֵּר עֲלֵיךָ לְדֹתֶיכֶם**. והקדוק מובאר שכופל הכתוב פעמיים 'אתה בשנה', ותסגי ליה לומר 'מדם חטאת הכיפורים יכפר עליו לדורותיכם', ולמה לו לכפול ואמרו שוב 'אתה בשנה יכפר עליו לדורותיכם'!

[ענין מלכים שנהגה]

ברם נרמז כאן האי יומא עילאה של פורים כפורים, להודיע על כפרה עילאה זו של יום הכיפורים שיש לנו אותה פעמיים בשנה ביוה"כ ובפורים. – לפיכך כופל הכתוב כפרה זו, ללמדך שמלבד 'אתה בשנה מדם חטאת הכפרי' התלויה בעבודת המקדש, נוסף עוד 'אתה בשנה יכפר עליו לדורותיכם', שהיא בחג הפורים הנוהג 'לדורותיכם' ואינו תלוי בעבודת מקדש, רק מכוח עצמו יכפר בדין פורים כפורים!

וכאשר מסיימים אנו בהאי שבתא קדישא את ימי שובב"ם ת"ת ימי כפרה לישראל, והכל הולך אחר ההיגיון, סימן יפה הוא לישראל לחתום ביום פורים קטן דגן שיש בו כפרה גדולה, 'אתה בשנה יכפר עליו לדורותיכם'.
ל'יהודים יהיה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשִׂמְחָה וְיִקַּר – בְּן תַּחֲתָה לְנֹא'

הימים היו ימים עליונים ושמים לבני ישראל, ימי חודש אדר שמרבים בשמחה, אבל שני החברים שהתיישבו להם בסעודה להפסקת צהריים על כרי הדשא שבחצר הקמפוס הענק באוניברסיטה הנכרית של קליפורניה לא ידעו כלום ולא הכירו מאומה מן הלוח השנה היהודי, כגויים גמורים נהגו בימים אלו כבעברת 'פברואר' רגילה...

אחד מן השניים סטודנט בגיל עשרים ושתיים הוציא ברוב חשיבות מתוך תיק הגיימס-בונד היוקרתי של טובי הסטודנטים שקית מרשרשת עם 'עוגיות מיוחדות!'

הא לך! הפתיע את חברו בחיוך צופן סוד, כשהוא מגיש לו עוגיה גדולה וטרייה הפעם הבאתי לנו עוגיות מיוחדות ביותר!

החבר, ששיכב על כר הדשא הנעים במנוחת הצהריים התרומם בסקרנות ומה המיוחד בעוגיות הללו? – הקשה בסקרנותו.

ראה את צורתה המיוחדת של העוגיות הללו! השיב הסטודנט, כשאינו מסתיר את שמחתו, שמחת העוגיות... – דע, לך הוסיף וסיפר, שזמן רב מהכים אנו במשפחתנו לימים אלו שבשנה, ימי העוגיות הללו! הן טעימות ביותר, והן מיוחדות ביותר!

ובעודו מספר את סיפור העוגיות, שלף מתוך השקית הצבעונית עוגיה נוספת העשויה בצורת 'משולש' גדול וממולאת עם שוקולד טעים העטוף כולו עם הצבע הפרחין של העוגיה המשולשת.

קח נא לך חברי היקר עוגייה נוספת, הושיט לו הידיד ברוב חשיבות וראה בעצמך את טעמם המיוחד!

לאחר שטעם החבר מן העוגיות, אישר אכן שיש בהן טעם נפלא ומיוחד, ושאל את ידידו, הסבר נא לי, מהו הסיפור של עוגיות אלו, ומדוע שונות הן בצורתן משאר העוגיות העגלגלות.

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פריטים שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

על נסאו לא ישן

טסתי לחו"ל ולא נתנו לי אפשרות לבחור מושב בטענה שיש עומס יתר ואף אחד לא בוחר מקום ישיבה, כאשר עליתי למטוס התברר שאכן לא נתנו לאף אחד לבחור מקומות ישיבה, ואפילו משפחות שלימות פיזרו בין המושבים של המטוס ולא כקבוצה אחת.

במידה ומתאפשר לי לבחור אז אני בוחר במושב ליד החלון משתי סיבות, האחת שאני אוהב לשבת ליד החלון, אבל הסיבה השניה והעיקרית היא החשש שלי שלא ישבצו אותי בין שני נשים. עליתי למטוס וראיתי שקבלתי כיסא באמצע, אז התיישבתי בכיסא שליד המעבר בתקווה שזה יעבור בשתיקה.

כאשר המטוס התמלא וניגש אלי דייל יחד עם עוד אדם ואמר לי שזה המקום שלו, תיכף עברתי לכיסא האמצעי ושמחתי שגבר יושב לידי, אותו גבר זיהה אותי מהעבר הרחוק והתחלנו לדבר, לפתע הסתובב גוי מהספסל שלפנינו ואמר שהבת שלו אמורה לשבת בכיסא שלידי ליד החלון ויש לו עוד שתי בנות שתי ספסלים מקדימה אז אם לא אכפת לנו להתחלף איתן כך שנושב אנחנו כחברים ביחד והם יוכלו לשבת כל המשפחה ביחד...

נענינו בשמחה להצעה והנה קבלתי מושב ליד החלון, ובקצה יושב גבר כך ששמחנו מאוד מגודל ההשגחה הן על גדרי הצניעות והן על הצ'ופר בדמות חלון...

בחזור היה אותו סיפור! בפעם השניה לא נתנו לבחור מקומות, ושוב קבלתי מקום באמצע. ראיתי את החבר מהטיסה הלון ושאלתי אותו מי יושב לידי, הוא השיב: "לידי יושב ר' ישעיה ב"ר משה" לשמע התשובה התיישבתי לידי ליד החלון כמובן וקיוויתי שזה יעבור בשלום, כשהמטוס כמעט המריא פנתה אלי גויה ואמרה שזה המקום של הבת שלה, הראיתי לה את המקום שלי, ושאלתי אם לא אכפת לה שהבת שלה תשב ממש ספסל שני ספסלים קדימה כיוון שאני מעדיף לשבת עם חבר שלי, היא בדקה ושמחה מאוד כי זה היה המקומות שלהם מימין ומשמאל...

שמחתי שמחה גדולה שהקב"ה עזרני ויכולתי לטוס הן בהלון והן בחזור ללא בעיה הלכתית...

בעל המעשה: ה.ק.

למה ומדוע – אינני יודע... השיב הידיד, אבל מנהג של דורות הוא במשפחתנו בכל שנה בתקופה זו אופה אמה שלי את העוגיות המיוחדות הללו, כפי שראתה היא אצל אמה שלה... פעמים רבות שאלנו אותה לפשר מנהג מדור זה, מה נשתנה עם זה משאר ימות השנה? שבכל הימים אנו אוכלים עוגיות מעוגלות והיום הזה עוגיות משולשות וממולאות? – אך גם אמה עצמה לא ידעה לענות ולגלות את סוד 'עוגיות הפלא' הללו... וכי מה זה משנה למה? צחקקה האם, העיקר שזה טעים ומיוחד! לסבתא שלנו היה נכריה טעים אמן ועדין והיא הורישו לנו 'מנהג נאה של עוגיות חמיות בימי פברואר-מרץ הקרים... – לא נותר לנו אלא ליהנות מן המזונות המיוחדים שבמשפחתנו.

החבר שהקשיב היטב לכל הסיפור המדור של העוגיות הסתכל במבט בוהן על העוגייה ועל חבריו, ואמר, שמע נא היטב, לדעתי צריכה להיות כאן סיבה מעניינת למנהג העוגיות המדור שבמשפחתנו, כדאי לחקור ולברר מהו הסוד שעובר במשפחתנו מדור לדור בעוגיות הללו.

אכן, השיב הידיד, גם אנכי חשבתי כדברך, אבל ככל ששאלתי את אמי וחקרתי בדבר, לא העליתי ולא כלום! ואולי, ניסה החבר לשאלו בעדינות אולי זהו מנהג יהודי עתיק? מה פתאום! דחה הידיד את הסברא המוצעת, מה לנו וליהודים? אנו מתגוררים כבר שנים באמריקה הגדולה, כאן בקליפורניה נולדתי אני, וכאן גם נולדה אמי, ואין לנו שום קשר לא ליהדות ולא עם יהודים; ובכלל, הוסיף הידיד, מה קשורה עוגיה עם יהדות? יהודים מתפללים לומרם חובשים כיפה, אבל מה להם ולעוגיות?!

התמיהה והפליאה נשארה באוויר כחידה סתומה בין שני הסטודנטים שעל הדשא בחצרות האוניברסיטה המפורתה הם סיימו את אכילת העוגיות, ועם סיום הפסקת המנוחה ניערו את עצמם ופנו לחזור אל הרצאה הבאה. בדרכם אל אולם הרצאות הוסיף החבר ואמר, תודה לך בכל אופן על העוגיות הטעימות והעלומות הללו, תנסה בכל זאת לברר את הסוד, אולי תצליח לגלות אתן הצופן...

באותו יום היום הידיד מתוך שיוחזיו עם חברו, שאכן נראה שיש כאן מנהג מעניין, עד היום בכל עשרים ושתיים שנותיו לא ייחס חשיבות מיוחדת לטעמי המנהגים השונים... הספיקה לו ההנאה והשמחה המשפחתית בעוגיות המשולשות של 'פברואר'... אך לאור שאלותיו של חברו בנידון, החליט שאכן כדאי לנסות לברר את שורש הענין. כשהורו לביתו נישב באחד הימים למכר יהודי שהתגורר קרוב לביתו, ושאלו במפגיע אם ידוע לו אולי על 'מנהג עוגיות יהודי'?

'מנהג עוגיות? תמה היהודי, מה זה? הנה זה! – שלף האישי מתיק הגיימס-בונד הנכבד עוגיה משולשת והראה לסכרו היהודי, כשנפשו בשאלתו: ידוע לך אולי מה זה?'

בוודאי! צהלו פניו של היהודי, הלא זהו 'און המן'! [חן טאש!]

און המן? – תמה האישי ולא הבין. און המן? זה קשור אולי עם המן שאכלו היהודים במדבר, ניסה הסטודנט המלומד לא כוחו...

לא ענה היהודי בנחרצות, זהו 'המן' הרשע ממגילת אסתר, שמעת עליו אולי? בטח שמעתו! הנהן הסטודנט.

אם כן, זהו אכן מנהג יהודי עתיק, לאפות לכבוד חג הפורים 'אונני המן' להרבות בשמחת היום. וכבר נאמרו בהם טעמים רבים הן על סיבת צורתם המשולשת והן על שנקראים בשם 'און', והן בסיבת 'הטמנת' השוקולד או הפגור בהסתר תוככי הכיסנים פנימה, כדוגמת הקרעפלי' הנאכלים גם הם בימי הפורים... [עניין נא בזה בספר 'טעמי המנהגים' ובספר 'אוצר מנהגי ישראל' ועוד]. – אבל למה לנו להכניס עצמנו לטעמים שונים הטעים של העוגייה והשמחה היפה שמביאה לבתי ישראל בחג הפורים מספיק לנו שבביל לקיים את מנהגם של ישראל ולהרבות בשמחה בחודש אדר! – סיים הסכר היהודי את התגלית המעניינת.

הסטודנט הצעיר נסער מאוד לגלות שאכן יש 'משמעות' למנהג הזה, מסתבר שחברו בפקולטה האקדמית צדק בהשערותו, אין מדובר כאן בעוגיה משולשת סתמית גרידא, זהו אכן מנהג יהודי שורשי! הוא רץ בהתלהבות של גילוי סוד מופלא אל אימו, ושאל אותה במפגיע:

תאמרי נא לי אמי היקרה, יתכן אולי שהסתבא שלנו היתה יהודיה? יתכן! – ענתה האם תשובה יבשה, אבל מה זה משנה? ומדוע אתה כל כך נסערת? חקרה האם.

לא תאמיני! המשיך הבן הצעיר, כשאני מסתיר את התפעלותי, היום הצלחתי לגלות את צופן הסוד של העוגיה המשולשת! ומרו אותו סוד? הסתקרה האם, שכמו בנה הצעיר גם היא חשקה נפשה מאז ומתמיד לדעת את רזי העוגיות שעוברות מדור לדור במשפחתם.

מסתבר, הסביר הקולגה הצעיר ברוב חשיבות, שזוהו מנהג יהודי עתיק! העוגיה הזו נקראת 'און המן'! על שמו של המן הרשע ממגילת אסתר, שבימים אלו של פברואר-מרץ חל החודש היהודי הלא הוא 'חודש אדר' שבו מרבים היהודים בשמחה לכבוד חג הפורים ולכר נס ההצלה של העם היהודי מגזירתו הקשה של המן הרשע מכינים הם את 'אונני המן' הללו!

מעניין מאוד! הנהגה האם בהתפעלות, אמה שלי!

לא סיפרה לי זאת מעולם!

הפסח בעבודת הבא

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
במקום: 1532651922
או ל: o.y.wines@gmail.com

אמרה קצרה. משל. סיפור. להחזיר את השנה חדשה עם 'שלחן שבת' ברמה אחרת

טיב הפנינים

לשלחן שבת

שנים קודם אמרת קצרות על פי משלים וסיפורים

על התורה

מאוצרו המנוגד של

הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפנה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 03-6594414

שקיבל מאימו בילדותו גם לאחר זמן רב הדברים חדרו לעומק נפשו, כנראה משום שראה כך בפועל גם אצל אביו ואימו, כיצד הם עצמם קוראים 'קריאת שמע שעל המיטה בכוננה ויראת שמים והראו לילדיהם 'דוגמא אישית' שהיא החינוך הטוב ביותר, כיצד יהודי הולך לישון!

הנה גם הוא לאחר שנטש את כל מה שקיבל מבית הוריו, נשאר לו 'מנהג' אחד מן הבית בצורת הגישה לשינה, שעליו הקפיד מאוד כל הימים. והוא לצמצם שיניים כל לילה לפני שהולך לישון! - הוא שמר על 'מנהג' זה באדיקות מחמת שבידלותו הורה אימו השמרנית מקפידה על כך מאוד! וממיד חניכה את הילדים על החשיבות שבצמצום השיניים בכל ערב, והדגישה באוזניהם כמה חשוב הדבר עד מאד, שכן בכך נשמרים השיניים היטב.

והנה לאחר שנים מספר שהתגלגלו אלו השניים בכל מיני מקומות שונים בחבור הראשון שהקפיד לקרוא 'קריאת שמע שעל המיטה' בכל לילה, זכה לבסוף לשוב בתשובה שלימה הקים בית כשר בישראל, וכיום הוא בעל משפחה לתפארת כדת משה וישראל. - ואילו החבר השני המקפיד על מנהג צמצום השיניים שבכל לילה, עדיין נשאר במצבו המקולקל עד היום רחמנא ליצלן!

בשורה טיב זה המעשה טמון הרבה מוסר השכל, הרי ההורים של שני הבחורים הם בגדר יראי השם, ואף על פי כן כל אחד מהבחורים הרגיש היטב ובורר מה חשוב יותר אצל הוריו בתוככי ליבם ומה פחות חשוב...

'פורים קטן' בירושלם קרוא דשור'יא השמחה מדין 'מרבין בשמחה' של כל החודש אשר נהפך לשמחה ניכרת היטב על פני אנשי ירושלים, 'את די ביה יחדון רוחין ונפשין, עם תוספת קטנה כמידתו של 'פורים קטן'...

מאחד הבתים שבמבואות שכונת 'אולה' הוותיקה נשמע קול 'שושנת יעקב צהלה ושמחה' בתופים ובמחולות היתה זו 'חבורת קודש' של צעירי חסידי גור, בחורי ישראל קדושים וטהורים שהגנו כהוגן את שמחת היום כדון 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הפסוק ועמלק ה"ה הגנב זקן וסכילי שבלב [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אותה שעה יצא כ"ק האדמו"ר מנור זצוק"ל בעל 'בית ישראל' לדרכו ברחובה של עיר, השירה והריקודים וההתלהבות נשמעה היטב... והנה עצרו תלמיד חכם אחד ושאלו, למה רבינו, הלא בשולחן ערוך פוסק הרמ"א (הג"ל) כלפי סעודת פורים קטן רק: "ידבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים", ומדוע אם כן מוסיפים הם הבחורים בסעודתם הרבה?

חיך הבית ישראל וענה לו תיכף בשנינות: הלא מחנך אני אותם תמיד שעבירה 'קטנה' נחשבת כגדולה... ואף 'קצת' איסור נחשב אצלם הרבה מאוד! - והרי מרובה מידה טובה, שגם כשהתחייבו 'קצת' סעודה לצאת ידי המחמירים, יחמירו הם על עצמם כמו כן לעשות סעודה הרבה ושמחה גדולה!

*

כתב ב"שערי תשובה" (סי' תרצ"ו ס"ב): 'משתה טוב' - גיטריא: 'אדר ראשון' ע"ש.

*

ט"ו באדר הראשון - גיטריא: תשפ"ד! ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויגד - כן תהיה לנו!

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

דעת מקדושת השבת כדוגמת היסח הדעת בתפילין, ששיניהם 'אות' בין ישראל לאביהם שבשמים ולקיים כראוי 'זכור את יום השבת לקדשו' (שמות כ, ח), כדון 'השומר' שאינו מסיר דעת משמירתו.]

והנה מה מאוד נדהמתי לאחר תקופה קצרה כשפגשתי באותו אדם בהתהלכו עם בניו, שלמרות שהוא עצמו חובש שטריימל לראשו בשבת בניו ידו ונשדו לגמרי מדת ישראל קודש ל"ע ואינם שומרים שבת כלל רחמנא ליצלן!

והודיעתי ללמוד ולגלות עד היכן מגיע 'לזול' קטן שאצל ההורים במנהג ישראל קודש, שילדיהם המשיכו באותה דרך 'להרחיב' יותר את ההולול בכל הקדוש והיקר, ה' ישמרו.

לעומת זאת ידוע לי על בחור אחד בן למשפחת טובים של יהודים יראים ושלימים, שלדאבון כל לב יד מדרך התורה והמצוות ופנה אל רבנים ושטי' כוב לרעות בשדות זרים ומפוקקים אשר העבירוהו על דתו.

בחור זה על אף שהתנהג כפורק עול גמור וחילל שבת רחמנא ליצלן, ועברו עליו תקופות קשות ביותר, עם כל זאת על 'מנהג' אחד המשיך לשמור מקפידה, בכל לילה לפני שהולך לישון הקפיד לקרוא קריאת שמע שעל המיטה ויהי מה!

מנהג זה חדור היה בנפשו מעת היותו ילד קטן, כאשר היתה אימו הצדקנית מקפידה על קיום הלכה זו תמיד, וכך חניכה את ביתה שדבר זה חובה וחיוב על איש ישראל בטרם שהולך לישון לקרוא קריאת שמע שעל המיטה!

כילד קטן ותמים חדרו הדברים לעומק לבבו, ונעשה אצלו כמו 'טובע שני' בסדרי הלכות לישון בקריאת שמע ישראל, עד שאף לאחר שפרק מעליו עול תורה ומצוות עדיין נשאר בו מנהג זה תמיד. פשיטא לי מילתא שאם היתה אימו רק 'אומרת' לילדיה לקרוא 'קריאת שמע', ולא היתה חזרות אמונה שלמה בדבריה בבירור, לא היו הדברים חודרים כל כך ללב הילדים. - אבל הנער זכר את המנהג

ידעתי תמיד, הוסיפה האם שהסבא שלי - אבא של אמי היה 'שוחט' בעיירה הקטנה שבהונגריה של לפני המלחמה, וגם היה עורך 'ברית מילה' לתינוקות של היהודים שם... אמי גם סיפרה לי על אביו, הסבא שלה, שהיה רב מוסקר באותה עיירה, אבל אמי עצמה התנהגה כאן באמריקה נטייה לכל דבר וענין, נולדתי כמו גוי, וכל חיי היו כשיל גויים... ולא עלה בדעתי שמונה העוגיות המשולשות שייך וקשור ליהדות? הנה הבחור הצעיר והתוסס נסער עד עמקי נשמתו, פתאום נודע לו בגיל עשרים ושתיים שהיה יהודי! - סבתא שלו הכינה 'המן' טאשאן לכבוד פורים! וסבא רבא שלו היה שוחט ומוהל בהונגריה של פעם! ואביו של סבא רבא שלו אפילו היה 'רב' בעיירה רחוקה אי שם...

הניצוץ היהודי שבעומק נשמתו נדלק וניצת באש להבת שלהבת משורש הניצוץ העליון, חלק אלקי ממעל הנוטע בשורש הנקודה הפנימית של כל יהודי באשר הוא! הדיעה המסעירה הוה לא נתנה לו מנוח, נפשו נכספה וגם כלתה לדעת ולהכיר מה זו יהודי? ומה זו יהדות? הוא החל מתחילה ל'נבול' בספרי יהדות שונים וכראותו שאינו מבין שם הרבה, ביקש את עזרתו של המכר הוהדי, שכנו הטוב שגילה את תגלית 'אזוני' המן, והוא כבר ידע להפנות אותו אל המקומות הנכונים, ובתוך תקופה קצרה מצא את עצמו הצעיר בישיבה מיוחדת לבעלי תשובה! וחסד כמי שנולד מחתש ונעשה כבירה חדשה!

עד מהרה עלה ונתעלה במעלות התורה והיראה, ולאחר כמה שנים טובות של עסק התורה וגייעתה, זכה להקים את ביתו, בית נאמן בישראל לשם ולתפארתו! ולהעמיד דורות ישרים מבורכים זרע ישראל קודש, תלמידי חכמים מופלגים לתפארת בית ישראל.

'טיב מעשה' נגלא זה - אשר שמעתי מאחד מנכדי אותה משפחה רוממה - מלמדנו על כוחה של 'אזון' המן' אחת וכוח מנהגם של ישראל קודש! שמונה פשוט של מאכל מסוים בימי הפורים החזיר איש ישראל בתשובה שלמה, והעמיד דורות רבים קדושים וטהורים בעדת ישראל!

ועל שכיוצא בזה אמרו חכמינו ז"ל (פסחים טו, א) "נהג להם לישראל, אם אינם נביאים הן, בני נביאים הן". וכל מנהגייהם מקורם ושורשם גבוה ונעלה כידוע, מנהגים מלאים צפונות של תורה ויראת שמים, וחס ושולם לזולל בשום מנהג שנהגו ישראל קודש!

ומענין לענין באותו ענין, אספרה נא טיב עובדא אחת מעין זה, שגם ממנה נוכל ללמוד שלא לזולל בשום מנהג טוב שנהגו ישראל קדושים.

בדידי הוה עובדא באחת השמחות שנערכו במשפחתנו בחסדי השי"ת השתתף ציבור גדול בלעזר, ומחמת הצפיפות התיישבתי מן הצד במקום שמצאתי פנוי באותה שעה, והנחתי את השטריימל על הרצפה לצדי.

אחד המחמתים שישב לצדי נענה ואמר, שלדעתו אין זה נאה להניח את השטריימל כל כך הרג, משום שנראה כמו לזולל בבגדי השבת קודש, ולמיש מעבי משום זילותא דשבתא.

לא נכנסתי עמו בוויכוח קבלתי תיכף את דבריו, ומיד הרמתי את השטריימל והנחתי על כיסא צדדי.

אחד הנוכחים שראה את כל הנעשה והמדובר, נענה בזולול ואמר: וכי מה זה שטריימל? כמה זנבות של שועל... איזו קדושה כבר יכולה להיות בנוב של חייה?

הדיבורים הללו, ובעיקר הנימה והניגון המזולל שנשדו בו, זרמו מאוד לאוזני, ועל אחר דחיתי את דברי הלעג של האיש, והעמדתיו על טעותו, שבגדי השבת כולם ובפרט השטריימל המשמש כעטרה לראש ישראל, יש בהם בוודאי קדושה ויש לכבדם כראוי להם!

[א. ה. נודע מ"ש בזה הר"ק רבי יצחק אייזיק מקאמנא זצוק"ל: 'שבת' ראשי תיבות: שטריימל במקום תפילין; ע"כ. - ללמדך שיש בו מעין קדושת התפילין, להוכיח לאיש ישראל שלא יסח

		<p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p>	<p>לעיני בחבור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק ונלביע יחנסלו תנצבה.</p>	<p>לעיני מרת חיה סאסא בת לאה ונלביע יסיון תנצבה.</p>	<p>לעיני הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל ונלביע י"ב טבת תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>לעיני רבי שבתי זצ"ל בן הגה"ק רבי גמליאל הכהן זצ"ל ונלביע ח' שבט תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>לעיני מרת הינדל בת למשה ורסיהו ובלומה</p>	<p>לעיני יעקב צבי בן ישראל</p>
--	---	-----------------------------------	--	--	--	---	--	--